

Warszawa, dnia 29 sierpnia 2007 r.

**Opinia o ustawie o udziale Rzeczypospolitej Polskiej
w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej (druk nr 507)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem uchwalonej przez Sejm w dniu 24 sierpnia 2007 r. ustawy o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej, określanej dalej jako "ustawa", jest ustanowienie podstaw prawnych dla stosowania przez Rzeczpospolitą Polską tzw. dorobku Schengen, a więc zespołu norm prawa wspólnotowego, zmierzających z jednej strony do urzeczywistnienia zasady swobody przemieszczenia się osób na terytorium Unii Europejskiej, z drugiej zaś – do ustanowienia szczegółowych zasad w zakresie przekraczania granic zewnętrznych tego terytorium przez obywateli państw trzecich. W związku z tym ustawa określa zasady i tryb udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej, z uwzględnieniem postanowień dotyczących:

- 1) obowiązków organów dokonujących wpisów oraz organów uprawnionych do dostępu do danych w zakresie wykorzystywania informacji zawartych w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej poprzez Krajowy System Informatyczny (KSI), tj. zespół współpracujących ze sobą urządzeń, oprogramowania, procedur przetwarzania informacji, narzędzi programowych zastosowanych w celu przetwarzania danych oraz infrastrukturę telekomunikacyjną, umożliwiające organom administracji publicznej i organom wymiaru sprawiedliwości przekazywanie oraz dostęp do danych gromadzonych w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Systemie Informacji Wizowej;

- 2) ochrony danych osobowych oraz odpowiedzialności za niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie związane z wykorzystywaniem danych;
- 3) zapewnienia bezpieczeństwa Krajowego Systemu Informatycznego.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy został wniesiony do Sejmu przez Radę Ministrów. W toku sejmowego postępowania ustawodawczego nie dokonano zmian, które miałyby istotne znaczenie z punktu widzenia meritum ustawy.

III. Uwagi szczegółowe

1. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 8 ustawy uprawnienie do bezpośredniego dostępu do Krajowego Systemu Informatycznego w celu wglądu do danych SIS dotyczących przedmiotów w celu ich zajęcia lub wykorzystania jako dowód w postępowaniu karnym, wskazanych w art. 100 ust. 3 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.Urz. UE L 239 z 22.09.2000, str. 19, z późn. zm.), określanej dalej jako "Konwencja Wykonawcza", przysługuje Straży Granicznej, Służbie Celnej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Żandarmerii Wojskowej, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, organom kontroli skarbowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, sądowni i prokuraturze. Artykuł 100 ust. 3 Konwencji Wykonawczej statuuje z kolei kategorie przedmiotów, o których mowa w powołanym przepisie, zaliczając do nich w punktach a–f :

- 1) pojazdy silnikowe o pojemności silnika przekraczającej 50 cm³, które zostały skradzione, wykorzystane w niewłaściwy sposób lub utracone;
- 2) przyczepy i naczepy o masie własnej przekraczającej 750 kg, które zostały skradzione, wykorzystane w niewłaściwy sposób lub utracone;
- 3) broń palna, która została skradziona, wykorzystana w niewłaściwy sposób lub utracona;
- 4) urzędowe blankiety, które zostały skradzione, wykorzystane w niewłaściwy sposób lub utracone;

- 5) wydane dokumenty tożsamości (paszporty, dowody tożsamości, prawa jazdy), które zostały skradzione, wykorzystane w niewłaściwy sposób lub utracone;
- 6) podejrzane banknoty.

Mając na uwadze normatywną treść cytowanych przepisów, należy uznać, że błędnie zostały skonstruowane przepisy art. 4 ust. 1 pkt 10 oraz ust. 2 i 3 ustawy. Pierwszy z nich stanowi, iż uprawnienie do bezpośredniego dostępu do Krajowego Systemu Informatycznego w celu wglądu do danych SIS dotyczących przedmiotów w celu ich zajęcia lub wykorzystania jako dowód w postępowaniu karnym, wskazanych w art. 100 ust. 3 lit. a, b i f Konwencji Wykonawczej, przysługuje Biuru Ochrony Rządu, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, organom jednostek wojskowych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Straży Granicznej, organom kontroli skarbowej, Służbie Celnej i wojewodzie mazowieckiemu. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy uprawnienie do pośredniego dostępu do Krajowego Systemu Informatycznego w celu wglądu do danych SIS dotyczących przedmiotów do celów ich zajęcia lub wykorzystania jako dowód w postępowaniu karnym, wskazanych w art. 100 ust. 3 lit. a, b i f Konwencji Wykonawczej, przysługuje organom samorządowym właściwym w sprawach rejestracji pojazdów. Z kolei w myśl art. 4 ust. 3 ustawy uprawnienie do wglądu do danych SIS przysługuje organom określonym w ust. 1 pkt 10 i ust. 2 wyłącznie w związku z wykonywaniem obowiązku rejestracji pojazdów określonego w art. 73 i 74 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, ze zm.) w celu sprawdzenia, czy zgłoszone do rejestracji pojazdy nie zostały skradzione, przywłaszczone lub utracone w inny sposób.

Przepisy art. 4 ust. 1 pkt 10 oraz ust. 2 i 3 ustawy budzą trzy zasadnicze zastrzeżenia.

Po pierwsze, skoro art. 4 ust. 1 pkt 8 ustawy stanowi, że uprawnienie Służby Celnej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz organów kontroli skarbowej do bezpośredniego dostępu do Krajowego Systemu Informatycznego w celu wglądu do danych SIS dotyczy wszystkich kategorii przedmiotów określonych w art. 100 ust. 3 Konwencji Wykonawczej w celu ich zajęcia lub wykorzystania jako dowód w postępowaniu karnym, to zbędne jest "wkomponowanie" w/w organów do treści art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy, który dotyczy przedmiotów określonych w art. 100 ust. 3 lit. a, b i f Konwencji Wykonawczej, a więc jedynie:

- 1) pojazdów silnikowych o pojemności silnika przekraczającej 50 cm³, które zostały skradzione, wykorzystane w niewłaściwy sposób lub utracone (art. 100 ust. 3 lit. a Konwencji Wykonawczej);
- 2) przyczep i naczep o masie własnej przekraczającej 750 kg, które zostały skradzione, wykorzystane w niewłaściwy sposób lub utracone (art. 100 ust. 3 lit. b Konwencji Wykonawczej);
- 3) podejrzanych banknotów.

Po drugie, w myśl art. 10 ust. 3 ustawy uprawnienie do wglądu do danych SIS przysługuje organom określonym w ust. 1 pkt 10 i ust. 2 wyłącznie w związku z wykonywaniem obowiązku rejestracji pojazdów określonego w art. 73 i 74 ustawy – Prawo o ruchu drogowym w celu sprawdzenia, czy zgłoszone do rejestracji pojazdy nie zostały skradzione, przywłaszczone lub utracone w inny sposób. Zważywszy na fakt, iż Służba Celna, Policja, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne oraz organy kontroli skarbowej mają mieć – na mocy art. 4 ust. 1 pkt 8 ustawy – uprawnienie do bezpośredniego dostępu w odniesieniu do wszystkich przedmiotów określonych w art. 100 ust. 3 Konwencji Wykonawczej, powstaje pytanie, czy art. 4 ust. 3 ustawy obejmuje swym zakresem jedynie dane dotyczące przedmiotów, o których mowa w art. 100 ust. 3 lit. a, b i f Konwencji Wykonawczej, czy wszystkich przedmiotów?

Po trzecie, wątpliwość merytoryczną budzi fakt, iż art. 4 ust. 3 ustawy ogranicza wgląd do danych SIS jedynie "w celu sprawdzenia, czy zgłoszone do rejestracji **pojazdy** nie zostały skradzione, przywłaszczone lub utracone w inny sposób", podczas, gdy art. 100 ust. 3 lit. f Konwencji Wykonawczej dotyczy podejrzanych **banknotów**.

Wydaje się, że remedium na powyższe dwa zastrzeżenia byłoby uchwalenie poprawki, polegającej z jednej strony na dodaniu na końcu art. 4 ust. 1 pkt 10, a także art. 4 ust. 2 unormowania zawartego w art. 4 ust. 3, z drugiej zaś – na skreśleniu ustępu 3 w art. 4 ustawy. Przed podjęciem decyzji w tej materii należy jednak przeanalizować, czy w art. 4 ust. 1 pkt 10 ustawy następuje prawidłowe odesłanie do art. 100 ust. 3 lit. f Konwencji Wykonawczej.

2. Artykuł 6 pkt 1 ustawy odsyła do "odpowiednich postanowień Wspólnych Instrukcji Konsularnych". Należy zauważyć, iż tak sformułowany przepis jest niezgodny z regułami poprawnej legislacji, gdyż błędnie podaje tytuł aktu prawnego oraz nie zawiera oznaczenia Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej, w którym został on ogłoszony. W związku z tym należy postulować, aby użyte w nim wyrazy "Wspólnych Instrukcji Konsularnych" zostały

zastąpione wyrazami "Wspólnych Instrukcji Konsularnych dla misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych dotyczących wiz (Dz.Urz. UE C 326 z 22.12.2005, str. 1)".

3. Przepisy art. 2 pkt 8 i 14 ustawy statuują odpowiednio pojęcia: "interfejs krajowy" oraz "pośredni dostęp". Dążąc zatem do zapewnienia spójności terminologicznej w tym zakresie, należy uznać, że:

- 1) w art. 21 ust. 2 ustawy sformułowanie "krajowego interfejsu" powinno zostać zastąpione sformułowaniem "interfejsu krajowego";
- 2) w art. 22 ust. 2 ustawy sformułowanie "dostęp pośredni" powinno zostać zastąpione sformułowaniem "pośredni dostęp".

4. Mając na uwadze fakt, iż ustawa będzie rozpatrywana na posiedzeniu Senatu w dniu 4 września br., oczywisty staje się postulat dokonania stosownej modyfikacji art. 43, który stanowi, że centralny organ techniczny KSI jest obowiązany do utworzenia oraz uruchomienia Krajowego Systemu Informatycznego w terminie do dnia 1 września 2007 r.

IV. Propozycje poprawek

W związku z powyższymi uwagami należy postulować wprowadzenie do tekstu ustawy następujących poprawek, **z zastrzeżeniem konieczności wypracowania odpowiedniej koncepcji merytorycznej w odniesieniu do uwagi podniesionej w pkt III.4. niniejszej opinii:**

- 1) w art. 4:
 - a) w ust. 1 w pkt 10 po wyrazach "województwie mazowieckiemu" dodaje się wyrazy "– w związku z wykonywaniem obowiązku rejestracji pojazdów określonego w art. 73 i 74 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.) w celu sprawdzenia, czy zgłoszone do rejestracji pojazdy nie zostały skradzione, przywłaszczone lub utracone w inny sposób",
 - b) w ust. 2 po wyrazie "pojazdów" dodaje się wyrazy "– w związku z wykonywaniem obowiązku rejestracji pojazdów określonego w art. 73 i 74 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym w celu sprawdzenia, czy zgłoszone do rejestracji pojazdy nie zostały skradzione, przywłaszczone lub utracone w inny sposób",
 - c) skreśla się ust. 3;

- 2) w art. 6 w pkt 1 wyrazy "Wspólnych Instrukcji Konsularnych" zastępuje się wyrazami "Wspólnych Instrukcji Konsularnych dla misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych dotyczących wiz (Dz.Urz. UE C 326 z 22.12.2005, str. 1);
- 3) w art. 21 w ust. 2 wyrazy "krajowego interfejsu" zastępuje się wyrazami "interfejsu krajowego";
- 4) w art. 22 w ust. 2 wyrazy "dostęp pośredni" zastępuje się wyrazami "pośredni dostęp".

Piotr Magda

Starszy legislator